

HET HELSE PARADIJS

Thea Beckman

Het helse paradijs

Lemniscaat Rotterdam

Zestiende druk, 2007

Omslag: Jan Wesseling

© Lemniscaat b.v. Rotterdam 1987, 2007

ISBN 978 90 5637 963 6

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, geluidsband of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Druk: Drukkerij C. Haasbeek b.v., Alphen aan den Rijn

Bindwerk: Boekbinderij De Ruiter, Zwolle

Dit boek is gedrukt op milieuvriendelijk, chloorvrij gebleekt en verouderingsbestendig papier en geproduceerd in de Benelux, waardoor onnodig milieuverontreinigend transport is vermeden.

INHOUD

1	Grote plannen	7
2	Kilian in geldnood	28
3	De eerste tegenslag	35
4	Eerste blik op Groenland, een paradijs	49
5	De invasie	57
6	Het grote geduld	66
7	Het land van de zwijgers	71
8	Een mislukte jacht	88
9	Het koude ontwaken	97
10	Wraak	112
11	Nog meer vernederingen	126
12	Een verrassing genaamd Edu	135
13	Edu aan het woord	147
14	Kilian als onderhandelaar	173
15	De demonen van de nacht	202
16	De grote mars westwaarts	227
17	De lokroep van het goud	253
18	Een gevaarlijke ontsnapping	264
19	De weg naar Aputeq	287
20	De verliezers	302
21	Gothab	322
22	De regeringsinspecteur	346
23	Anthira	362
24	Oude bekenden	381
25	Terug naar Kulus	395

1 GROTE PLANNEN

Met bonzend hart haastte Kilian Werfel zich door de stoffige straten van Badenurg, de hoofdstad van het Groot Badense Rijk. Wat hem was overkomen was niets minder dan een wonder. Hij was ontboden bij de Egon, de grote dictator!

Die ochtend had zich bij het goedkope pension waar Kilian een kamer had gehuurd een koerier gemeld, die hem een kort officieel bevel had overhandigd:

‘Hedenmorgen te 11.00 uur dient Kilian Werfel, taalgeleerde, zich te melden bij het paleis aan het Victorieplein voor een bespreking met de allergenadigste Egon iv.’ Was getekend: Benno Kwatschi, Regeringscommissaris.

Een wonder, inderdaad, maar ook verontrustend, want wat kon de Egon in 's hemelsnaam te bespreken hebben met een jonge taalgeleerde, die sinds twee jaar een slechtbetaalde baan had bij de Badenurgse Universiteit? Kilian begreep er niets van. Had hij misschien iets gezegd, geschreven of gedaan wat in strijd was met de belangen van Het Rijk? Maar in zo'n geval werd je niet op het matje geroepen bij de Egon zelf. Dan werd je door twee soldaten van je bed gelicht en je verdween in de kerkers van de Badenburger gevangenis om na verloop van een paar maanden verhoord te worden – naar de geruchten gingen op een zeer onprettige manier. Bovendien kon Kilian zich niet indenken wát hij verkeerd had gedaan. Hoewel... je wist het maar nooit. Nog niet zo lang geleden waren de Magiaren weer eens in opstand gekomen. Die opstand was weliswaar bloedig neergeslagen, maar aangezien Kilian Werfel behalve zijn vadertaal ook vloeiend Magiaars en

Brits sprak, bestond er altijd de kans dat hij van verraad zou worden beschuldigd. In opdracht van zijn professor had hij enkele opruiende geschriften van de Magiaren vertaald. Kilian veronderstelde dat hij dat moest doen zodat ze konden worden doorgegeven aan de geheime politie. Hadden die teksten soms niet vertaald mogen worden en schoof zijn professor nu snel de schuld van de overtreding op zijn ondergeschikte?

Nee, dacht Kilian om zichzelf gerust te stellen. Met zulke kleinigheden houdt de Egon zich niet bezig. Dat laat hij over aan de regeringscommissarissen. Het moet iets anders zijn waarvoor men mij ontboden heeft. Maar wat?

Het was herfst; de gewone stoffige, droge herfst van het Badense Rijk, wanneer de bomen hun gele bladeren verloren en de zomerse hitte plaats begon te maken voor kille winden uit het noorden, al zou het nog weken duren voordat de winterregens losbarstten. Als er deze winter tenminste regen kwam... De laatste jaren was er veel te weinig neerslag geweest en hoewel de kranten er niet over mochten schrijven wist Kilian dat steeds grotere delen van Europa in stofwoestijnen dreigden te ontaarden. De dorre grond bracht niet genoeg meer op om de zestien miljoen Badeners en Magiaren behoorlijk te voeden. Vandaar dat de prijzen van levensmiddelen voortdurend stegen. Die prijsstijgingen werden nog in de hand gewerkt door speculanten, die voortijdig de oogst opkochten en deze lang genoeg vasthielden om tweehonderd procent winst te kunnen maken.

Kilian kwam langs het stadspark, waar een paar vuile kinderen in het stof speelden. Opeens moest hij eraan denken hoe hij als kleine jongen aan de hand van zijn vader voor de eerste keer juist dit park had ontdekt. Toen was het nog groen en fris geweest, met goed aangeharkte paden en met bloemen! Later waren grote stukken van het park kaalgeslagen omdat ze plaats moesten maken

voor huizenbouw. Die hoge, grijze gebouwen klemde nu de laatste stukjes natuur in, met één modderig vijvertje waarin meer ratten dan eenden huisden. De fontein spoot niet meer. Hoe had hij als kleine jongen met verrukking gekeken naar het dansende water, waarin het zonlicht schitterde en fonkelde! Maar in de hete zomers was het water te schaars, en 's winters was het park te kaal en te modderig, dan kwam er geen mens meer.

Hij liep zo snel hij kon, bang om te laat te komen. Daarom lette Kilian dit keer nauwelijks op de winkels die hij passeerde. Die lagen vol met luxe goederen: dure serviezen, zilveren bestek, prachtig glanzende stoffen en de allerfijnste ingemaakte vissoorten en vleeswaren. Allemaal onbetaalbaar voor een arme wetenschapper of een gewone arbeider. Maar in Badenburg woonden ook veel schatrijke zakenlui. Voor hen werden die kostbaarheden uitgesteld. Kilian zou ook wel rijk willen zijn. Het leek hem prettig iets moois te kunnen kopen zonder van de prijs te schrikken.

Eindelijk bereikte hij het geweldige Victorieplein waaraan het werkpaleis van de Egon lag. Een hoog ijzeren hek, met bovenaan scherpe punten, aan de voet nog eens beschermd door rollen prikkeldraad, schermde de ambtswoning af van de buitenwereld. Voor de met kettingen afgesloten ingang stonden twaalf wachtposten, hun geweren bij de voet, hun ogen recht vooruit. Op het wachthuisje stond een machinegeweer, bemand door twee soldaten.

Kilian toonde zijn oproep aan de dienstdoende sergeant van de wacht, die hem wantrouwig opnam en twee van zijn manschappen riep. Zij namen de jongeman mee het wachthuisje in en fouilleerden hem grondig. Hij moest zelfs zijn mond wijd opensperren, daarna zijn schoenen uittrekken, terwijl ook de kraag van zijn dunne jasje aan een zorgvuldig onderzoek werd onderworpen. Toen de soldaten zich ervan hadden overtuigd dat hij geen wapens, geen vergif, geen verboden lectuur of iets anders wat niet

deugde bij zich had mocht hij, begeleid door de twee mannen, het kale voorplein van het paleis betreden.

Het grint knerpte onder hun voeten. Op de brede trappen voor het paleis stonden ook weer schildwachten die met de twee soldaten ingewikkelde wachtwoorden wisselden. Eindelijk stond Kilian dan in de hoge, wijde hal van het paleis, nog altijd tussen de beide soldaten in, die hem naar een kleine wachtkamer brachten en hem toesnauwden: ‘Wacht hier. Je wordt wel geroepen.’

Zijn oproep was hem afgenomen. Het was kwart voor elf en Kilian wachtte. Hij was onder de indruk van de vele veiligheidsmaatregelen waarmee de allergenadigste Egon werd omringd. Uit angst voor Magiaarse sluipmoordenaars?

Twaalf minuten gingen voorbij, Kilian begon het benauwd te krijgen. Waren ze hem vergeten?

Toen ging de deur open en op de drempel verscheen een bediende in livrei. ‘Kom,’ zei hij kort.

Kilian volgde de man, weer de hal door, een trap op, een gang door, een hoek om en weer door een gang. Intussen vergaapte hij zich aan de pracht om hem heen. Zachte lopers waarin zijn voeten wegzonken, deuren en plinten wit met goud geverfd, kostbare vazen op tafeltjes van dure houtsoorten, en gestuukte plafonds met engeltjes en bloemenkransen. De macht en rijkdom van de Egon waren verpletterend.

Nu hield de lakei stil voor een van de fraai beschilderde deuren, klopte, opende de deur en riep luid: ‘Kilian Werfel, taalkundige, medewerker aan de Badenburgerse Universiteit.’

‘Laat binnen,’ antwoordde een scherpe stem.

De lakei ging opzij en beduidde Kilian dat hij naar binnen moest gaan. Dat deed hij, met knikkende knieën. Hij kwam in een soort voorvertrek, zeer luxueus ingericht. In het midden van de kamer stond een man in wie Kilian onmiddellijk een regeringscommissaris herkende. Het zwarte kostuum, de zilveren kraag en het zil-

veren insigne in de vorm van een donderwolk op zijn linker-schouder lieten daarover geen enkele twijfel bestaan. Kilians adem stakte. Hij had dus toch iets verkeerd gedaan!

De man had een rond gezicht, een dikke nek, brede schouders en een roofvogelblik. De kille grijze ogen namen Kilian van hoofd tot voeten op. 'Kilian Werfel, taalgeleerde?' vroeg hij kortaf.

'Jawel meneer. Tot uw orders, meneer.'

'Kom mee. Je bent laat.'

Kilian wilde zeggen dat ze hem een kwartier hadden laten wachten, maar de r.c. zou hem toch niet geloven, dus prevelde hij maar: 'Het spijt me,' en volgde de man, een deur door, weer door een zeer mooie kamer waarin alles glom en blonk, en dan nog een deur door. En overal schildwachten...

Toen, toch nog onverwacht, stond Kilian Werfel tegenover de Egon. Hij voelde zijn benen trillen.

Hoewel in elk officieel gebouw van Badenburger een portret van het staatshoofd hing en men op elke postzegel zijn hoofd kon bewonderen, herkende Kilian hem eerst niet. Egon IV zat hoog en recht op aan het hoofd van de lange tafel, en hij keek streng. Maar de doorborende blikken die Kilian kende van de portretten kwamen uit oogjes als krenten. De wilskrachtige kin waarop die portrettisten zo de nadruk legden werd veroorzaakt door een zware kaak. De lippen van het levende voorbeeld waren ook veel dikker, vleziger en weker dan op de schilderijen.

De Egon droeg een spierwit uniform met gouden eretekenen en rinkelende medailles, maar zijn schouders leken opgevuld en het grove, gegroefde gezicht was ouder dan Kilian had verwacht.

Niettemin wist de jongeman hoe het hoorde. Hij boog diep, tot zijn rechterknie de grond raakte, vouwde de handen voor de borst en stamelde: 'Allergenadigste Egon, de eer die mij wordt aangedaan zal mijn hart tot het einde van mijn leven verwarmen.'

De Egon was niet alleen. Links van hem zat een man die er geleerd

uitzag. Rechts zat een militair in marineblauw, met gouden strepen op de mouwen en op zijn borst bijna zoveel ordeteken als de Egon zelf droeg: een admiraal!

De regeringscommissaris wees Kilian een plaats aan naast de geleerde en zelf ging hij naast de admiraal zitten.

Dus het ging toch een bespreking worden, en nog wel een van veel gewicht. Alleen begreep Kilian niet goed, wat er van hem verlangd kon worden in zulk hoog gezelschap. Dodelijk verlegen schoof hij op zijn stoel.

De Egon liet zijn krentenoogjes langs de vier mannen gaan en knikte toen tegen de regeringscommissaris.

Deze stond weer op, schraapte zijn keel, wierp zijn hoofd in de nek en dreunde, alsof hij een uit het hoofd geleerd lesje opzei: 'Ik maan alle aanwezigen aan te bedenken dat wat hier besproken wordt geheim is en dat er tot nader order zorgvuldig over moet worden gezwegen. Aan derden melden wat in deze vergadering wordt gezegd en besloten, zal worden beschouwd als hoogverraad.'

En daarop stond de doodstraf, wist Kilian. Hij knikte gehoorzaam. De r.c. scheen dat niet te zien en vervolgde toonloos: 'Aanwezig zijn: onze allergenadigste, allergeleerdste Egon, de vierde van deze naam, wiens macht en goedheid over de hele bekende wereld beroemd zijn. Verder: admiraal Berthold Cranach, doctor Manix van de Badenburgse Universiteit, Kilian Werfel, eveneens verbonden aan deze universiteit en ik, regeringscommissaris Benno Kwatschi. Wij zijn door onze geliefde en geleerde Egon bijeengeroepen om zijne hoogheid van advies te dienen.'

Kilians mond viel open. Regeringsadviseur! Hij, een pas afgestudeerde, zwaar onderbetaalde wetenschapper, die niets wist van staatszaken en zich sinds zijn jongensjaren alleen maar in taalproblemen had verdiept, wat kon hij de Egon voor advies geven? Wilde de Egon weten hoe je 'dit is een bevel!' in het Magiaars zei?

De R.C. was weer gaan zitten en nu hief het staatshoofd zijn zwaar beringde hand op. ‘Doctor Mannix. Spreek.’

Kilian schatte de geleerde op een jaar of vijftig, hij begon al kaal te worden en hij had een groot litteken in zijn gezicht, alsof hij daar door een mes, een speer of een pijl was geraakt. Die verwonding moest ook een van zijn gezichtsspieren hebben gekwetst, want zijn linkerooglid hing er tamelijk los bij, waardoor het leek of hij loenste. Maar zijn stem klonk warm.

‘Jaren geleden groeven arbeiders oeroude verwoeste steden op en vonden behalve allerlei onbruikbare voorwerpen en rommel ook een van de buitenlucht afgesloten bibliotheek. Deze bevatte veel boeken en landkaarten. Daaruit konden onze geleerden opmaken dat vóór de Grote Oorlog die de wereld verwoestte, de aarde er anders moet hebben uitgezien. Het moet tijdens of kort na die Grote Oorlog zijn geweest dat de aardas verschoof. Daardoor werden alle door de oorlog gespaarde landstreken zwaar getroffen door overstromingen, stormen en ander natuurgeweld. Die gruwelijke tijd staat in onze annalen bekend als de Grote Verandering. De oorzaak van de Grote Verandering is niet bekend. De geleerden menen dat de kanteling van de Aarde een gevolg was van bij de Grote Oorlog ontketende krachten. Onze priesters menen dat zij een straf van God was om de zondige mensheid tot bezinning te brengen.’

Tot zover had Kilian nog niets nieuws vernomen. Het verhaal over de Grote Verandering was elk schoolkind bekend.

‘Uit de halfvergane landkaarten die dateerden van vóór de Grote Verandering,’ vervolgde doctor Mannix, ‘konden de geleerden opmaken dat de wereld groter is dan het ons bekende Europa en dat ten westen van het Britse Rijk de oceaan zich ver uitstrekt. En daar, ver weg in het westen, ligt een heel werelddeel: Amerika.

In het Groot Badense Rijk was over Amerika niets bekend. Daarom zond onze allerdapperste Egon vorig jaar een Badens expedi-

tieschip uit om dat onbekende werelddeel te gaan verkennen. Ik genoot de grote eer deel te mogen uitmaken van deze expeditie die onder leiding stond van kapitein Snauzer.’

Nu ging Kilian met een ruk rechtop zitten, want hier wist hij niets van. Vorig jaar? Blijkbaar was die expeditie geheim gehouden. Hij zag admiraal Cranach de wenkbrauwen fronsen. Wist die er ook niets van?

De sonore stem van doctor Mannix ging verder: ‘De expeditie werd geen succes, maar dat was niet te wijten aan de inzet van bemanning, soldaten en deelnemende geleerden. Amerika heeft een slecht klimaat: er zijn veel woestijnen en hoe zuidelijker men komt, hoe heter en onherbergzamer het wordt. Er wonen weinig mensen en de mensen die er wonen hebben zich aaneengesloten tot wilde stammen, die bijeenhokken in nederzettingen, voortdurend oorlog met elkaar voeren en leven in uiterst primitieve omstandigheden. Ook wij werden vijandig ontvangen.’ Hij wreef even over zijn litteken. ‘Bij het aan land gaan werden we onthaald op speren en vergiftigde pijlen en wij waren genoodzaakt een aantal nederzettingen langs het strand met de grond gelijk te maken. Daarna vluchtten de wilden ver voor ons uit, waarbij ze zieken en gewonden gewoon achterlieten. Zo kregen we enkele gevangenen in handen. Wat ons verraste was dat deze mensen een misvormd soort Brits spraken.

Ik kan dit verklaren omdat uit oude opgegraven boeken is gebleken dat het Brits, dat nu alleen nog in het Britse Eilandenrijk wordt gesproken, ongeveer duizend jaar geleden, dus vóór de Grote Verandering, een wereldtaal moet zijn geweest.’

‘Uit die boeken bleek vooral dat het Badens de wereldtaal was,’ viel de regeringscommissaris de doctor snijgend in de rede.

‘Inderdaad, meneer Kwatschi, natuurlijk was toen het Badens een van de belangrijkste talen,’ antwoordde doctor Mannix snel. Met een r.c. moest je geen ruzie krijgen. ‘Maar naast het Badens werd

in Amerika in die tijd blijkbaar ook Brits gesproken en daarvan zijn flinke brokstukken overgebleven in de taal die de Merrikanen, zoals ze zichzelf noemen, nu brabbelen. Maar niet alleen de taal is gedegeneerd, allergeleerdste Egon, ook het volk zelf. De mensen zijn ongeletterd, wild en niet voor rede vatbaar. Elke stam heeft een leider, met onder zich één luitenant die ze Saarts noemen en voor de rest zijn het ondergeschikten. Iedere stam is de vijand van elke andere stam. In die voortdurende onderlinge strijd wordt geen enkel middel geschuwd om de vijand schade toe te brengen, zoals nachtelijke overvallen, hinderlagen, elkaars oogsten vernielen en elkaars vrouwen roven...

Zwakheid is de grootste ondeugd die een Merrikaan kan bezitten want er heerst geen enkel recht, behalve het recht van de sterkste. Daarbij zijn zij ongelooflijk hoogmoedig. Zij zijn ervan overtuigd dat er ter wereld geen beter, dapperder en belangrijker volk bestaat dan de Merrikanen en zij zijn er dag en nacht op uit dit ook te bewijzen. Of, zoals de oude man die ons die inlichtingen gaf het uitdrukte: "Onze voorvaderen beheersten de hele wereld, alle landen sidderden voor hen en zij vlogen zelfs naar de sterren."

Maar als ik dan vroeg waarom de trotse Merrikanen dan nu met pijn en boog op jacht moesten gaan, in ellendige hutten woonden en niet eens behoorlijke boten konden bouwen, schudde hij alleen het hoofd en riep: "Het is de woestijn die ons kapot heeft gemaakt" Welnu, we lieten hem maar praten, wel wetend dat het de Grote Oorlog en vooral de Grote Verandering moeten zijn geweest waardoor dit trotse volk bijna werd uitgeroeid en waardoor zij totaal degenereerden.'

De Egon richtte een boze blik op doctor Mannix. 'Van oorlogvoeren wordt een volk alleen maar groter, sterker, slimmer,' zei hij streng. Zijn stem klonk schrill.

'Zeker, allergenadigste Egon,' antwoordde doctor Mannix snel en bijna kruiperig.

‘Ga dan door met je verhaal maar vertel geen onzin,’ gebood de Egon.

‘Om kort te gaan: onze gevangenen, die zoals ik al zei, allemaal gewond of ziek waren achtergelaten, stierven kort daarop en wij lichtten het anker om terug te keren naar het Groot Badense Rijk om rapport uit te brengen. Het was duidelijk dat kolonisatie van het Amerikaanse continent ontzaglijk veel inspanning, mankracht en kapitaal zal kosten, terwijl het weinig voordeel zal opbrengen. Woestijnen hebben we zelf al genoeg en we krijgen er steeds meer.’

‘Doctor Mannix!’ riep de regeringscommissaris waarschuwend.

‘Ik probeerde alleen maar te zeggen dat Amerika voor ons waardevol is,’ zei doctor Mannix geschrokken. ‘Maar uit de woorden van onze gevangenen bleek toch dat de Merrikanen van tijd tot tijd contact hebben met andere volkeren, meer naar het noorden toe. Dat zijn streken die op de oude kaarten nauwelijks zijn ingevuld, omdat ze vóór de Grote Verandering verscholen lagen onder ijs en sneeuw.’

‘Groenland bijvoorbeeld,’ gromde de admiraal plotseling.

‘Juist. Ten noordoosten van het Amerikaanse vasteland ligt volgens de oude kaarten een reusachtig eiland, zo groot als half Europa, waarover niets anders bekend is dan dat het bergachtig moet zijn en miljoenen jaren lang overdekt was met een honderden meters dikke ijslaag. Er woonden vóór de Grote Verandering ook nauwelijks mensen, alleen langs de kust die ’s zomers enigszins scheen te ontdooien. Maar terwijl in onze gebieden het klimaat sterk verslechterde, omdat het droog en heet werd, net als het land van de Merrikanen, moet het legendarische Groenland juist een veel zachter klimaat gekregen hebben en de mogelijkheid bestaat dat het ijs intussen is verdwenen zodat er maagdelijk, vruchtbaar land tevoorschijn is gekomen.’

De Egon zat ongeduldig met zijn voeten te trappelen. ‘Die theo-

rie,' zei hij snijdend, 'heeft mij al veel geld en manschappen gekost. Tot tweemaal toe heb ik een expeditieschip laten uitrusten om dat zogenaamde Groenland te gaan ontdekken en van beide schepen is nooit meer iets vernomen.'

Ook dat was nieuws voor Kilian. Wat gebeurde er allemaal in het Badense Rijk waarvan een gewone burger geen notie had? Geen wonder dat dit soort besprekingen geheim moest blijven.

Maar ook de R.C. toonde verbazing. 'Tweemaal?' vroeg hij.

Doctor Mannix zei niets, maar je kon de verwondering op zijn gezicht lezen.

'Twaalf jaar geleden,' sprak de Egon, 'ging een schip dat mijn naam droeg naar het legendarische Groenland zoeken en het keerde nooit terug. Ruim twee jaar geleden voer op mijn bevel de BADENFELDER uit met dezelfde opdracht en dat schip verdween eveneens spoorloos. De MORGENSTER is weliswaar van haar reis naar Amerika teruggekeerd, maar had de helft van haar manschappen verloren in de gevechten met de barbaarse Merrikanen of hoe die kerels mogen heten. Van alle pogingen om onbekend land te koloniseren is tot nu toe niet veel terechtgekomen en dat moet een oorzaak hebben. Gebrek aan zeemanschap, of lafheid bij de bemanning of...' Hij keek dreigend naar de admiraal. Die keek onbevreesd terug.

'Genadige Egon,' zei Cranach, 'ik zie geen reden om af te zien van verdere expedities. We hebben alleen de fout gemaakt er telkens maar één schip op af te sturen. We hadden met een hele vloot moeten gaan.'

De Egon werd rood van kwaadheid. Weliswaar had de admiraal gezegd: 'We hebben een fout gemaakt,' maar iedereen in het vertrek besepte dat het verwijt tegen het staatshoofd was gericht, want hij was degene die de beslissingen nam.

De regeringscommissaris keek de admiraal met onverholen minachting aan. Mensen die in ongenade dreigen te vallen moest

je nooit gelijk geven. Maar Kilian vond het dapper van die oude admiraal om over een fout te durven spreken.

De Egon vroeg aan doctor Mannix: 'Hebt u een verklaring voor het feit dat schepen die uitvoeren om Groenland te ontdekken niet terugkeerden, terwijl de MORGENSTER die Amerika ging ontdekken weliswaar een onaangenaam en weinig winstgevend continent aantrof, maar ondanks de vijandigheid van de bevolking wél terugkwam?'

Rare logica, dacht Kilian. Als het ene kan, moet het andere ook kunnen. Van de 'allergeleerdste' Egon had hij een verstandiger vraag verwacht.

Doctor Mannix antwoordde met veel vertoon van zelfvertrouwen: 'Voor het verdwijnen van die schepen zijn verschillende verklaringen mogelijk, hoogedele Egon. Het kan zijn dat tijdens de Grote Verandering het hele eiland in de oceaan zonk, zoals zoveel andere eilanden, en dus niet meer bestaat. Enkele geleerden veronderstellen zelfs dat op de plaats waar Groenland ooit heeft gelegen een reusachtige draaikolk is ontstaan, die alle schepen die er in de buurt komen onherroepelijk in de diepte zuigt.'

Kilian zag in de ogen van de Egon iets als vrees verschijnen en hij kon er niets aan doen, hij moest glimlachen.

De regeringscommissaris ontging niets. 'U lacht, meneer Werfel? 'Allicht,' riep de jongeman, blij dat hij ook eens aan het woord kon komen. 'Een draaikolk van meer dan duizend kilometer doorsnede lijkt me wel érg onwaarschijnlijk. Ik wist niet dat op onze universiteit zulke wonderverhalen de ronde doen.'

Doctor Mannix keek kwaad, maar de Egon scheen opgelucht. 'Wat is dan uw verklaring voor het verdwijnen van twee goed uitgeruste en bewapende expeditie-schepen, jongeman?'

'Ik sluit me aan bij de opmerking van de admiraal, hoogedelachtbare Egon. Wie een totaal onbekend land wil gaan verkennen,

desnoods veroveren, moet met een vloot komen, niet met één kwetsbaar schip.’

‘Jij noemt mijn oorlogsbodems kwetsbaar?’

‘Als u mij vergunt zo vermetel te zijn, genadigste, ja! Op één schip kan een ziekte uitbreken. Het kan door een storm tegen rotsen te pletter worden geslagen en vergaan. Het kan zijn afgedreven en door vijandige Merrikanen zijn overvallen en tot zinken gebracht – er kan van alles gebeuren met één schip als een ander schip niet te hulp kan komen.’

‘Admiraal?’

‘Die jonge snuiter praat tenminste verstandig.’

Nu was het even stil. De Egon dacht na. Met zijn dikke vingers trommelde hij besluiteloos op het tafelblad voor hem. Het gesprek ging duidelijk niet naar zijn zin.

Maar de admiraal, nu goed op gang, was nog niet uitgesproken: ‘We moeten een uitweg vinden, want de toestand wordt nijpend. Over tien jaar hebben we geen kolen meer voor onze stoomschepen en zullen we zijn overgeleverd aan de willekeur van de Britten, die nog wel over voldoende voorraden beschikken. Nu al verdubbelen ze elk jaar hun prijzen en onttrekken daarmee te veel geld aan onze staatskas. Bovendien zijn er aanwijzingen dat de Britse King in alle stilte een sterke oorlogsvloot laat bouwen. Het kan nog vijf, zes jaar duren voordat het zover is, maar er komt onvermijdelijk een tijd dat Britten en Badeners opnieuw met elkaar slaags raken. Dan zou een steunpunt middenin de oceaan, met wie weet hoeveel bodemschatten, weleens de doorslag kunnen geven. Maar hoeveel kans maken we die oorlog te winnen als de Britten ons vóór zijn bij het ontdekken van Groenland?’

‘Maar wie zegt dat Groenland rijk is aan bodemschatten?’ vroeg de Egon.

‘Ik,’ barstte doctor Mannix los. ‘Eh... als u mij toestaat dat toe te lichten, hoogverheven Egon.’

‘Ga uw gang.’

‘Toen na de Grote Verandering overal op de wereld het klimaat veranderde, moet Groenland geleidelijk zijn ontdooid. Maar er woonden al weinig mensen en de kans dat iemand de Grote Verandering daar heeft overleefd is klein. Dus moeten alle schatten die onder het ijs verborgen waren er nog zijn. Bekend is dat onder dat ijs hele gebergten schuilden waarvan alleen de hoogste toppen boven de gletsjers uitstaken. Wat bevatten die bergen? Waarschijnlijk goud, zilver en andere metalen. Wat is er in de dalen? Kolen, denk ik. Als de natuur in Groenland ongestoord haar gang heeft kunnen gaan, zullen er zeker grote wouden zijn ontstaan op de hellingen. Denk u eens in, allervoortreffelijkste Egon: een eiland zo groot als half Europa en nog helemaal ongerept, onbewoond en onbetreden!’

De Egon keek verlekkerd. ‘Geef mij een goed advies,’ zei hij plotseling. ‘Het wordt tijd voor de lunch, dus maak het kort. Ik vraag u: wat zal ik doen? Proberen dat Amerikaanse continent te bezetten, of proberen Groenland te veroveren, of zal ik afwachten om te zien wat de Britten gaan doen?’

‘Dat laatste zeker niet, hoogedele Egon,’ riep de admiraal. ‘En na alles wat ik erover heb gehoord, lijkt het me weinig zinvol een vloot naar Amerika te sturen. Dat is te ver en te onbelangrijk. Groenland lijkt me meer in aanmerking te komen.’

‘Doctor Mannix?’

‘Met voldoende schepen en troepen, ja, dan zou ik ook het meest voelen voor Groenland.’

‘Kwatschi?’

De regeringscommissaris schraapte de keel, vouwde plechtig de handen en galmde: ‘Welk besluit u ook zult nemen, allergenadigste Egon, u kunt ervan verzekerd zijn dat ik mijn beste krachten zal wijden aan de uitvoering van uw wereldomvattende plannen. Amerika, met eindeloze woestijnen, droogte en een vijandige

bevolking, klinkt weinig aantrekkelijk. Daar staat tegenover dat we over Groenland helemaal niets weten behalve dat we er al twee schepen aan verspeeld hebben.’

‘Die argumenten zijn al een paar keer opgesomd. Wat raadt u mij aan, Kwatschi?’

‘Dat u, als u besluit een vloot naar Groenland te sturen, daarbij ook uzelf laat vertegenwoordigen, zodat uw afgevaardigde in uw naam een regering kan vestigen en orde op zaken kan stellen zodra we het land hebben onderworpen.’

‘Dat spreekt vanzelf. Werfel?’

Kilian kreeg het opeens erg warm. Hij begreep nog altijd niet waarom de Egon hem bij deze zeer geheime bespreking had ontboden. En nu moest hij advies geven over iets waarvan hij niets afwist en maar de helft begreep. Hij besloot de zijde van de admiraal te kiezen, want dat leek hem een verstandig man. ‘Groenland,’ stamelde hij. Doctor Mannix had iets gezegd over grote wouden en ongerepte natuur, en het was zo lang geleden dat Kilian een bos had gezien. ‘Een expeditie naar Groenland (de náám alleen al!) met een paar schepen zal zeker de beste kansen bieden.’

Hij zag de admiraal tevreden knikken en hij zuchtte opgelucht. Maar toen kwam de grote verrassing.

‘Hoe snel kunt u een volslagen onbekende taal leren, Werfel?’ Die vraag kwam van de regeringscommissaris.

‘Ik? Wel, dat ligt eraan hoe ingewikkeld die taal is. Bedoelt u...?’

De Egon richtte zijn stekende blik op de jongeman. ‘Ja, dat bedoelen we,’ zei hij. ‘We weten niet of dat Groenland is bewoond. Zo ja, dan zullen die mensen misschien net als de Merrikanen een of ander soort misvormd Brits spreken of een gedegeneerd soort Badens of – al kan ik me dat niet voorstellen – zelfs een totaal onbekende taal. Dus zal er iemand aan de expeditie moeten deelnemen die in staat is hun taal voor mijn regeringscommissaris te ontcijferen en als tolk te dienen.’

Kilian kon het nog niet geloven. ‘Dus ik...’

‘Wanneer we besluiten schepen naar Groenland uit te zenden, gaat u mee.’

Ze keken nu alle vier naar hem en Kilian *moest* iets zeggen. ‘Ik... ik had nooit durven dromen dat mij zo’n hoge eer ten deel zou vallen, allergenadigste Egon.’

‘Het besluit is gevallen,’ sprak de Egon en zijn ogen schitterden. ‘We gaan een expeditie organiseren om het eiland Groenland te ontdekken en te koloniseren. Admiraal Cranach, met hoeveel schepen wilt u deze onderneming beginnen?’

De admiraal leek even blij verrast door die vraag. ‘Gezien de vermoedelijke afmetingen van het eiland zal het zeker nodig zijn met een vloot van – laten we zeggen – vijf grote oorlogsschepen...’

‘Vijf?’ De Egon leek plotseling buiten zichzelf. ‘Waarom geen twaalf? U raaskalt, admiraal! Vijf is absoluut onmogelijk. Wie, vraag ik u, zal de enorme kosten moeten dragen voor het uitrusten en bemannen van vijf oorlogsbodems, hè? Wie dan? Heeft u enig idee wat dat gaat kosten?’ Broedend keek de Egon van de een naar de ander. ‘Vijf oorlogsschepen,’ prevelde hij, nog altijd woedend, ‘alsof ik die zou kunnen missen...’

De admiraal brieeste, onder zijn grijze kuif kreeg zijn gezicht een rode kleur. ‘Moeten wij dan toestaan dat de Britten ons voor zijn?’ begon hij.

Maar nu verhieft de regeringscommissaris zijn stem. ‘Hooggeëerbiedigde Egon, staat u mij toe een oplossing voor dit probleem aan te dragen?’

‘Ga je gang.’

‘Twee oplossingen zelfs, als u mij veroorlooft. De eerste is: onze zakenlieden interesseren voor deze onderneming en leningen sluiten bij de banken. Dat houdt het bezwaar in, dat deze mensen wel bereid zullen zijn hun geld in onze expeditie te steken, maar als wij goede resultaten boeken en inderdaad een eiland weten te

onderwerpen dat rijk is aan hulpbronnen en bodemschatten, dan zullen zij daarin hun aandeel opeisen.

De tweede mogelijkheid is: de Magiaren een extra belasting opleggen van twintig miljoen mark, af te dragen binnen een half jaar. Daarvoor kunnen we vijf oorlogsbodems laten bouwen van vier miljoen per stuk. In dat geval zal de Staat de expeditie in haar geheel bekostigen en alle voordelen en rijkdommen van Groenland zullen ook de Staat toevallen.’

De Egon straalde. ‘Een extra belastingheffing bij de Magiaren, om hen te straffen voor hun opstandigheid!’

‘U hebt het onmiddellijk begrepen, allergeleerdste Egon.’

Kilian zat paf. Twintig miljoen! Voor een jonge wetenschapper die vijfhonderd mark per jaar verdiende was het een ongehoord hoog bedrag. En dat moesten die arme Magiaren binnen een half jaar opbrengen? Boven de gewone, zeer hoge belastingen waaraan ze zeker al onderworpen waren?

Ook doctor Mannix scheen zijn twijfels te hebben. ‘De Magiaren zullen deze winter creperen van de honger,’ prevelde hij voorzichtig.

Maar niemand lette op hem. De stem van de Egon sneed door alle twijfels heen. ‘Kwatschi, dat was een geniale inval. Láát die vervloekte Magiaren maar een tijdje hongerlijden. Wie sterft van honger heeft geen tijd of zin meer om in opstand te komen. Een hongerend volk is een gewillig volk. Ik was altijd al te verdraagzaam tegenover de Magiaren, die toch een minderwaardig volk zijn zonder een druppel Badens bloed in hun aderen. Admiraal Cranach, u krijgt binnen een jaar uw vijf oorlogsschepen om er Groenland mee te gaan veroveren. Kwatschi, u draag ik op toezicht te houden op de bouw van de vijf schepen in onze oorlogshaven Loran, en bovendien zult u aan de expeditie de volgende zomer deelnemen als mijn vertegenwoordiger. Jonge Werfel, u gaat ook mee als taalkundige en tolk en u zult uw bevelen ontvangen van regerings-

commissaris Kwatschi. Doctor Mannix, u zult deelnemen in uw hoedanigheid van bodemdeskundige.'

Kwatschi was de enige die het waagde tegen te sputteren. 'Ik had gehoopt, hoogedele Egon,' zei hij zuur, 'dat u mij zou opdragen de inning van die extra belasting bij de Magiaren te organiseren.'

En er het nodige van in eigen zak steken, dacht Kilian.

De Egon wuifde afwerend. 'Niet nodig, Kwatschi. In het Magiarenland heb ik genoeg commissarissen. U geef ik het toezicht op de bouw van de expeditievloot. Het zal uw taak worden erop toe te zien dat die vijf oorlogsbodems aan het begin van de volgende zomer kant en klaar zijn en gereed om uit te varen.'

'Heel graag, onvergelykbare Egon,' zei Kwatschi en hij probeerde vrolijk te kijken.

De Egon wuifde met de hand. 'Bespreking afgelopen,' zei hij krakend. 'Ik hoef de heren niet te herinneren aan hun belofte van geheimhouding.' Hij greep naar een koperen bel en luidde die.

Direct gingen de deuren van het tussenvertrek open en de schildwachten bij de deurpost werden zichtbaar. Kwatschi, de admiraal, doctor Mannix en als laatste Kilian Werfel stonden op, bogen diep, heel diep voor de Egon, mompelden een afscheidswoord en verlieten het vertrek, nog altijd buigend en achteruit lopend.

De Egon bleef zitten tot ze waren weggegaan.

Eenmaal buitengekomen moest Kilian Werfel diep ademhalen, maar dat bracht stof in zijn neus en hij nieste hartgrondig. Hij kon nog nauwelijks bevatten wat hem was overkomen. Hij zou over een klein jaar deelnemen aan een geheime maar uiterst belangrijke expeditie, als tolk, als talenwonder! Wat een avontuur! Ze zouden er met vijf oorlogsschepen op uit trekken om een onbekend land te ontdekken en te veroveren. En daarvoor was hij, Kilian Werfel, tot op dat ogenblik maar een onbetekenend radertje in de geleerdenmachinerie van Badenburger, uitverkoren! Waaraan had

hij dat te danken? Aan zijn baas, de professor? Aan de vertalingen die hij had gemaakt voor de geheime politie? Aan de hoge cijfers die hij in zijn studententijd had gehaald? Hij wist het niet en niemand zou het hem vertellen, want de Egon had de reputatie ondoorgrondelijk te zijn in zijn besluiten. Het lag in zijn geweldige macht om een man met één pennenstreek tot hoge eer te verheffen, of hem volslagen te ruïneren.

Bovendien: Kilian kon, hoe graag hij dat ook wilde, met niemand praten over zijn uitverkiezing. Evenals de vorige expedities naar Groenland scheen ook deze geheim te moeten blijven. En dat betekende dat er een groot risico van mislukking aan vast zat, want iets waarvan het succes bij voorbaat vaststond werd altijd met veel tamtam aangekondigd. Maar iets wat fout kon lopen... En het was al twee keer fout gelopen, had Kilian deze ochtend begrepen.

Ach wat, dacht hij, dit keer moet het goed gaan. Vijf nieuwe oorlogsschepen van vier miljoen elk, met aan het hoofd die zwijgzame maar er betrouwbaar uitziende admiraal, daarmee kun je de halve wereld veroveren.

Zo'n kleine duizend jaar geleden, dacht Kilian, verging de wereld en de mensheid werd bijna in haar geheel uitgeroeid – als het waar is wat in de boeken staat. En waarom zou het niet waar zijn? De opgravingen uit de laatste tweehonderd jaar hebben voldoende aangetoond dat ook hier in Europa eens een andere, zeer bloeiende beschaving moet hebben bestaan. Die werd weggevaagd tijdens de Grote Verandering, toen de Aarde haar evenwicht verloor. Maar er waren overlevenden en hun nazaten hebben met oneindige moeite, oneindig vernuft en oneindige moed een nieuwe beschaving opgebouwd, een machtige staat gegrondvest en alle wilde stammen aan haar grenzen onderworpen. En we zullen nog verder uitbreiden, tot ver over de oceaan zal de macht van de Egon voelbaar worden!

O, hij was er trots op een Badener te zijn, deel uit te maken van het zegevierende volk.